

om het optreden tegen de zendschepen - waar af en toe een echte zeeroversmentaliteit heerste - voor de Nederlandse kusten keer op keer uit te stellen. Nederlanders, heette het dan, waren toch zonen van Michiel de Ruyter en hebben eeuwen gevochten voor een vrije zee. Bovendien, een snuffje handelsgeest is in Nederland nooit weg. Een grote rol speelde natuurlijk ook de populariteit van de zender. En zeker niet te vergeten is het feit dat in Nederland diegenen, die niet zo erg tevreden zijn met het bestaande omroepbestel, graag alles steunen wat met dit systeem in strijd is. De reden dat er uiteindelijk toch een einde gemaakt is aan het bestaan van Veronica, Radio Noordzee en Amigo ligt in het geloof dat minister Van Doorn heeft in de formule van Hilversum 3, even lawaaijerig en dezelfde toffe-jongens-stijl als bij Veronica! Veronica dus weg!

Er is hard gevochten om door te kunnen gaan. Duizenden, vooral jongeren, zijn in beweging gekomen om het einde tegen te houden. Er kwamen demonstraties zoals we die ook kennen voor hoger inkomen of

tegen onmenselijke oorlogen. Maar de slogan «Veronica blijft, als U dat wil» heeft niet mogen baten.

Tienduizenden mensen, jongeren zeker, maar ook velen die de dertig allang gepasseerd zijn, hebben verdriet bij dat verdwijnen. Maar even trots zullen zij ook wijzen op wat het piratendom tot stand bracht: de popmuziek werd in Nederland een begrip en er kwam veel beweging in het Hilversumse radioleven dat reageerde met Hilversum 3, nachtuitzendingen en legale etherreclame. Het moge de treurden een troost zijn dat er ook binnen het omroepbestel ruimte blijft voor iets gelijkaardigs als de Veronica-formule. Inmiddels blijft de «Veronica Omroep Organisatie» ijveren voor een zendmachtiging als aspirant-omroep.

Dat chaotisch gescharrel van de laatste maanden doet velen in Nederland opnieuw de uitwerking van het verenigingsprincipe in de ether en de aanpassing, de aanvulling of wijziging van de bijna tien jaar oude omroepwet aan de orde stellen.

Dat overdenken kan best een aardige con-

frontatie worden, die aanvankelijk wel enige verwarring zal scheppen (er is al eerder een kabinet over de omroepkwestie gestruikeld), maar goed werk moet uiteindelijk leiden tot het schrappen van de onduidelijkheden in de omroepwet en de schoonheidsfoutjes in het omroepsysteem. Uit het oogpunt van culturele en politieke democratie is dat bijzonder nuttig. Het Nederlandse omroepsysteem van onafhankelijke verenigingen is immers als geen ander gericht op het instandhouden van de pluriformiteit in radio en televisie. Een belangrijk goed. Dat moge, vooral voor diegenen die dat bij ons helaas niet (willen) inzien, ook blijken uit het feit dat op dit moment in verschillende landen met een hele of halve staatsomroep ernstig gedacht wordt aan wijziging van het vigerende bestel in de richting van het Nederlandse omroepsysteem. In eigen land zijn het vooral de Liberalen, die de BRT willen omlijsten met een aantal min of meer autonome omroeporganisaties.

H. VAN PELT

„maaswater radioactief,, of de twijfelachtige geschiedenis van een krantebericht

Onderstaand artikel heeft allerm minst de bedoeling zich te meten met de inhoud van de bladzijden vóór en na.

Het is enkel het verhaal, chronologisch aan elkaar geniet, van een praktijkervaring als public relations-officer, met betrekking tot de vrij eigenaardige ontstaansgeschiedenis van een krantebericht. Dat generalisatie van dergelijke ervaring allerm minst een correcte reflectie is, neemt niet weg dat het niet bij deze éne ervaring bleef. Volgend verhaal is wel het meest merkwaardige.

Maandagavond 13 november 1972, omstreeks 17.30 uur, krijg ik een telefoon van een journalist van het dagblad «de Limburger» (Ned. Limburg), met de vraag of ik het bericht kan bevestigen

dat een team van de Leuvense universiteit geconstateerd heeft dat de Maas radioactief bevuild is. Daar ik van een dergelijke constatactie geen enkel bericht ontving, vraag ik de journalist om een half uurtje geduld, teneinde dit te verifiëren. Verdere uitleg kan de man niet geven, tenzij het feit dat de bevuilding zou veroorzaakt worden door de kerncentrales te Tihange en Chooz. Op de vraag waar hij dit bericht vandaan had, kwam als antwoord: uit een concurrerend Ned. Limburgs dagblad.

Een eerste rondvraag bij de terzake bevoegde professoren en researchmensen levert niets op. Niemand heeft ooit van een dergelijk onderzoek gehoord. Zelfs niet de personen van het kerncentrum

te Mol. De vage informatie omtrent het 'Leuvense team' doet mij besluiten om meer inlichtingen in te winnen bij de schrijver van het artikel. Dus telefoneer ik naar de krant die het bericht gepubliceerd heeft. Na een beetje heen en weer gepraat met de redactie kan ik uiteindelijk achterhalen dat de steller van het artikel thuis zou te bereiken zijn. Hetgeen ik prompt probeer. Daar krijg ik van deze journalist de bevestiging van zijn artikel. Tot daar bleek alles nog volkomen in orde. Wanneer ik echter de vraag stel, waar hij zijn informatie haalde, kwam het — voor mij althans — onthutsende antwoord: «Oh, dat vond ik op pagina 135 van het 'Zwart Milieu Boek', een uitgave van leraren natuurkunde die een rapport samenstelden over de milieuvuiling!». De journalist had dus de daarin voorkomende tekst zonder meer overgenomen zonder zich de vraag te stellen of dit «team van de Leuvense Universiteit» professoren, assistenten, studenten of leden van de hobbyclub waren! Bovendien verwekte zijn artikel de indruk alsof die vaststelling pas gebeurd was en die informatie uit eerste hand kwam. Het rapport in kwestie was echter al verschillende maanden oud.

Nauwelijks 2 dagen later publiceerde de Nieuwe Rotterdamse Courant (NRC Handelsblad) op de eerste pagina, bovenaan links, hetzelfde bericht onder de titel

« Maaswater Radioactief - Door onze correspondent (!) Leuven 15 november ». Wanneer een krant als de NRC dergelijk nieuws ook publiceert, ga je toch maar even aan jezelf twijfelen, dus herhaal ik mijn rondvraag binnen de universiteit en het Kerncentrum te Mol, maar nog uitgebreider dan de eerste maal. Het enige dat ik kan vernemen is dat er aan de Luikse universiteit wel onderzoek gebeurde naar het Maasslib. Bovendien worden wettelijk voorziene routineonderzoeken uitgevoerd door bevoegde instanties. Maar ook hier geen alarmerende berichten.

Nog enkele weken later verneem ik via de radio dat enkele Nederlandse kamerleden in de 2e Kamer de Minister van Verkeer en Rijkswaterstaat gaan interpellieren over het feit of de minister de bevindingen van het team uit Leuven kan bevestigen.

Tot zover het relaas van dit verhaal, waarbij de verdere afloop niet van direct belang is.

Over de objectiviteit in de kranten, ipso facto de hele berichtgeving, vooral over de optimale mogelijkheden hiertoe, is al heel wat te doen geweest. Journalisten verwijzen regelmatig naar externe invloeden waardoor hun berichtgeving niet volledig of anders is (lees: moet zijn) dan ze het zelf willen en wensen. En dan kan ik hen hierin makkelijk bijtreden, want de vele invloeden, zowel intern als extern, laten zich gelden. Toch wil ik hier onmiddellijk een opposante vraag stellen: in hoeverre « verkreuken » de (lees sommige, want je mag zeker niet veralgemenen) journalisten « het nieuws »? Bevatten hun berichten wel de meest elementaire waarheidselementen? Hoe appreciëren zij de waardenverhoudingen in de berichten? Worden sensationele dingen niet te veel opgepept, zonder enige vorm van gezonde elementaire opstelling?

Als je constateert dat toch een van Nederlands meest bekende en geachte kranten op haar eerste pagina gewoon een leugen durft neerschrijven, want zowel de correspondent als het bericht uit Leuven zelf zijn fictief, dan frons je toch even de wenkbrauwen.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving is dus wel méér dan « vrij zijn van externe invloeden ». Het is mijns inzien vooral afhankelijk van een « waarheidsgetrouwe » berichtgever (journalist), en daar is in bovenstaand voorbeeld weinig van te bespeuren!

J.P. GROOTAERS

INTERESSANTE KOOPJES!

ALBROW M. : Bureaucratie	(375 F.)	100 F.
AUBERT V. : Proeven van rechtssociologie	(305 F.)	100 F.
BARON G. : Ontwikkeling van maatschappij en onderwijs in Engeland	(390 F.)	100 F.
CARROLL J. : Taal en denken	(420 F.)	100 F.
DURKHEIM E. : De sociologische methode	(225 F.)	100 F.
GEIGER T. : De creatieve voorhoede	(315 F.)	100 F.
KING E. : Ontwikkeling van maatschappij en onderwijs in de Verenigde Staten	(425 F.)	100 F.
MACKLUP F. : Inleiding tot de onderwijs-economie	(185 F.)	100 F.
VANDEPUTTE R. : Manuel des assurances et du droit des assurances		50 F.
WEBER M. : Gezag en bureaucratie	(345 F.)	100 F.
Sociologie van het staatsbestuur I	(340 F.)	100 F.
Sociologie van het staatsbestuur II	(315 F.)	100 F.

NAAMSESTRAAT 57 - B-3000 LEUVEN